

AI-101

April-2025

B.Ed., Sem.-II

A-04 : Learning & Teaching

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. નીચેના કોઈ એક પ્રશ્ન સમૂહનો જવાબ આપો : 14
- (A) અધ્યયનનો અર્થ આપી તેના લક્ષણો વિગતે ચર્ચો.
- (B) અધ્યયન પર અસર કરતા સામાજિક પરિબલો વિગતવાર સમજાવો.
- અથવા
- (A) અધ્યયનના પ્રકારો વિસ્તારથી સમજાવો.
- (B) સ્મૃતિની વ્યાખ્યા આપી સારી સ્મૃતિના લક્ષણો વર્ણવો.
2. નીચેના કોઈ એક પ્રશ્ન સમૂહનો જવાબ આપો : 14
- (A) 'પ્રયત્ન અને ભૂલ દ્વારા અધ્યયન' અને 'આંતરસૂઝ દ્વારા અધ્યયન' વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
- (B) શાસ્ત્રીય અભિસંધાનનો પ્રયોગ વર્ણવી તેના શૈક્ષણિક ફલિતાર્થો જણાવો.
- અથવા
- (A) અધ્યયન સંક્રમણ એટલે શું ? અધ્યયન સંક્રમણના પ્રકારો વિગતે ચર્ચો.
- (B) એક શિક્ષક તરીકે અધ્યયનમાં પ્રેરણાનું મહત્ત્વ જણાવો.
3. નીચેના કોઈ એક પ્રશ્ન સમૂહનો જવાબ આપો : 14
- (A) 'શિક્ષક બાળકની નીતિમત્તાનો ઘડવૈયો છે.' – આ વિધાન સ્પષ્ટ કરો.
- (B) અધ્યાપનની વ્યાખ્યા આપી અધ્યાપનનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો.
- અથવા
- (A) કોઈપણ ત્રણ અધ્યાપન સૂત્રોને ઉદાહરણ આપી સમજાવો :
- (B) પ્રોફેસર નેડ ફ્લેન્ડર્સના વર્ગ વ્યવહાર વિશ્લેષણના 'શિક્ષક વાતચીત'ના ઘટકો સમજાવો.

4. નીચેના કોઈ એક પ્રશ્ન સમૂહનો જવાબ આપો :

14

- (A) અધ્યાપન પ્રતિમાનનો અર્થ આપી શિક્ષણમાં તેની ઉપયોગિતા વર્ણવો.
(B) સંકલ્પનાનો અર્થ આપી સંકલ્પનાના ઘટકો વિગતે સમજાવો.

અથવા

- (A) શોધ પ્રશિક્ષણ પ્રતિમાના સોપાનો વિગતવાર લખો.
(B) અગ્રિમ સંગઠન પ્રતિમાના સોપાનો સ્પષ્ટ કરો.

5. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ સાત પ્રશ્નોના જવાબ ટૂંકમાં આપો :

14

- (1) અભિપ્રેરણાનો સિદ્ધાંત આપનારા બે મનોવિજ્ઞાનીઓના નામ લખો.
(2) અધ્યાપન પ્રતિમાના આધારભૂત તત્વોના નામ લખો.
(3) પ્રેરણાના મુખ્ય બે પ્રકારો લખો.
(4) અધ્યયન સંક્રમણની ચાર લાક્ષણિકતાઓ લખો.
(5) અધ્યયન પર અસર કરતા કોઈપણ ચાર સાંસ્કૃતિક પરિબલો જણાવો.
(6) શાસ્ત્રીય અને કારક અભિસંધાન વચ્ચેનો મુખ્ય તફાવત લખો.
(7) સમગ્રતા (ગેસ્ટાલ્ટ) માટે વપરાતા અન્ય શબ્દો જણાવો.
(8) વિસ્મરણના બે સિદ્ધાંતો જણાવો.
(9) પ્રત્યક્ષાત્મક અધ્યયન એટલે શું ?
(10) સંકલ્પનાના પ્રકારો જણાવો.
(11) શિક્ષણમાં વિસ્મૃતિનું મહત્ત્વ લખો.
(12) વર્ગવ્યવહાર એટલે શું ?

AI-101

April-2025

B.Ed., Sem.-II

A-04 : Learning & Teaching

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. Answer any **one** of the following question sets : 14
- (A) Explain the meaning of learning and discuss its characteristics in detail.
- (B) Explain in detail the social factors affecting learning.
- OR**
- (A) Explain in detail the types of learning.
- (B) Define memory and describe the characteristics of a good memory.
2. Answer any **one** of the following question sets : 14
- (A) Explain the difference between 'learning by trial and error' and 'learning by intuition'.
- (B) Describe the experiment of classical conditioning and write its educational implications.
- OR**
- (A) What is transfer of learning ? Discuss types of transfer of learning in detail.
- (B) As a teacher, explain the importance of motivation in learning.
3. Answer any **one** of the following question sets : 14
- (A) 'The teacher is the molder of the child's morality.' – Explain this statement.
- (B) Define teaching and explain the nature of teaching.
- OR**
- (A) Explain any three teaching maxims with examples.
- (B) Explain the components of 'Teacher Talk' in Professor Ned Flanders's classroom interaction analysis.

4. Answer any **one** of the following question sets :

- (A) Explain the meaning of teaching model and its importance in education.
- (B) Explain the meaning of concept and its components in detail.

OR

- (A) Write the steps of inquiry training model in detail.
- (B) Explain the steps of advance organizer model.

5. Answer any **seven** of the following questions in short :

- (1) Write the names of two psychologists who gave the theory of motivation.
  - (2) Write the names of the basic elements of models of teaching .
  - (3) Write the two main types of motivation.
  - (4) Write the four characteristics of transfer of learning.
  - (5) State any four cultural factors that affect learning.
  - (6) Write the main difference between classical conditioning and operant conditioning theory.
  - (7) Write other words used for 'Gestalt'.
  - (8) Write two theories of forgetting.
  - (9) What is perceptual learning ?
  - (10) Write the types of concepts.
  - (11) Write the importance of forgetting in education.
  - (12) What is classroom interaction ?
-

FOR MORE GUJARAT UNIVERSITY PAPERS & EXAM UPDATES

VISIT:

 www.geniusguruji.in

INSTAGRAM:

 @geniusguruji

Powered By **Genius Guruji**

